

essentiali premio; quod aurea dicitur. Præmiu enim essentiali est ipsa beatitudo. Sed beatitudo secundum Boetium III. Lib. de consol. pros. ubi est status omnium bonorum aggregatione perfectus. Ergo premium essentiali includit omne bonum quod habetur in patria. & sic aureola includitur in ea.

Præterea. Magis & minus, non diversificant speciem. Sed illi qui servant consilia & præcepta magis præmiantur quam illi qui servant præcepta tantum; nec in aliquo præmiu eorum videtur differre, nisi quod unum est altero majus. Cum ergo aureola nominet præmiu quod debetur operibus perfectionis, videtur quod aureola non dicat aliquid distinctum ab aurea. & sic præmiu aureolæ non est distinctum ab aurea.

Præterea. Homines beati assumuntur ad Angelorum ordines; ut dicit Gregorius, homil. xxxv. in Evang. Sed non Angelis licet quedam data sint quibusdam excellenter, ibi tamen nihil possident singularem, omnia enim in omnibus sunt; non quidem æqualiter, quia alii aliis sublimius possident, quæ tamen omnes habent, ut etiam Gregorius dicit. Ergo & in beatis non erit aliquid aliud præmiu nisi omnium commune: ergo aureola non est præmiu distinctum ab aurea.

Præterea. Excellentiori merito excellentius præmiu debetur. Si ergo aurea debetur operibus quæ sunt in præcepto, aureola vero his quæ sunt in consilio, aureola erit perfectior quam aurea; & ita non deberet diminutive signari: & sic videtur quod aureola non sit præmiu distinctum ab aurea.

Sed contra. Exod. xxxv. super illud, *Faciet alteram coronam aureolam*, dicit Glossa. Ad coronam (1) hæc pertinet canticum novum, quod virgines tantum coram agno. concinunt. Ex quo videtur quod aureola sit quedam corona non omnibus, sed aliquibus specialiter reddita. Aurea autem omnibus beatis redditur. Ergo aureola est aliud quam aurea.

Præterea. Pugna quam sequitur victoria, debetur corona. II. ad Thimoth. 1. 5. *Non coronabitur nisi qui legitime certaverit*. Ergo ubi est specialis ratio certaminis, ibi debet esse specialis corona. Sed in aliquibus operibus est specialis ratio certandi. Ergo præ aliis aliquam coronam habere debent, & hæc dicimus aureolam.

Præterea. Ecclesia militans descendit à triumphante, ut patet Apoc. xxi. 2. *Vidi civitatem sanctam Hierusalem novam descendentem de celo à Deo*. Sed in Ecclesia militante specialia opera habentibus specialia præmia redduntur, sicut victoribus corona, currentibus bravium. Ergo similiter debet esse in Ecclesia triumphante.

SOLUTIO.

Respondeo dicendum, quod præmiu essentiali hominis, quod est ejus beatitudo, consistit in perfecta conjunctione animæ ad Deum, in quantum eo perfecte fruitur, ut viso, & amato perfecte. Hoc autem præmiu metaphorice corona dicitur, vel aurea: tum ex parte meriti, quod cum quadam pugna agitur, militia enim est vita hominis super terram.

Ad. deest. hæc. in se non solvitur.

Jobi. autem tunc præmiu per se, per quod homo efficitur quodammodo Divinitatis participans, & per consequens regni potestatis. Apoc. vi. 10. *Facite illis (Deo nostro) coronam quæ sacerdotibus*. Corona autem est propriu signum regni dignitatis, & eadem ratione præmiu quod essentiali additur, coronæ rationem habet. Sic dicitur etiam Corona perfectionem quamdam ratione figuræ circularis, ut ex hoc etiam conperitur perfectionis præmiu. Sed quia nihil potest superaddi quin sit eo minus, ideo super additur præmiu aureolæ nominatur. Hujus autem essentiali præmiu quod ante dicitur, aliquid additur dupliciter. Uno modo ex conditione naturæ, ejus quod præmiatur, sicut supra beatitudinem ante magnæ gloriæ corporis adiungitur, unde scripta gloria corporis inter duas aureolas nominatur, unde & super illud Exod. xxxv. *Faciet alteram coronam auream* dicitur quedam Glossa. Beata Lib. 1. de veteri cap. viii. quod in fine aureolæ superponitur, cum in Scriptura dicitur quod eis subimitur gloria in receptione corporum servetur. Sic autem funde aureola non agitur. Alio modo ex ratione operis meritorii: quod quidem ratione meriti ex duobus habet, ex quibus habet etiam bonitatis rationem: scilicet ex radice charitatis, quæ referitur in finem ipsius; & sic debetur ei essentiali præmiu, scilicet licet perventio ad finem, quæ est aurea; & ex ipso genere actus laudabilitatem quamdam habet ex debitis circumstantiis, & ex habitu elicite, & proximo fine; & sic debetur ei quodammodo præmiu, quod aureola dicitur: & hoc modo de aureola ad præsens intendimus. Et sic dicendum, quod aureola dicit aliquid aureæ superadditum, id est quodam gaudium de operibus à se factis, quæ habent rationem victoriæ excellentis, quod est aliud gaudium ab eo quo de conjunctione ad Deum gaudetur, quod gaudium dicitur aurea. Quidam tamen dicunt, quod ipsam præmiu commune, quod est aurea, accipit nomen aureolæ secundum quod virginibus, vel Martyribus, vel Doctoribus redditur, sicut & denarius accipit nomen debiti ex hoc quod alienus debetur, quamvis omnino idem sint debitum, & denarius; non tamen ita quod præmiu essentiali oportet esse majus quando aureola dicitur, sed quia excellentiori actui respondet, non quidem secundum meriti intensionem, sed secundum modum merendi; ut quamvis in duobus sit æqualis limpiditas divinæ visionis, in uno tamen dicatur aureola, non in altero; in quantum respondet excellentiori merito secundum modum agendi. Sed hoc videtur esse contra intentionem Glossæ. Exod. xxx. Si enim idem esset aurea, & aureola, non diceretur aureola aureæ superponi. Et præterea, cum merito respondeat præmiu, oportet quod illi excellentiori merito quæ est ex modo agendi, respondeat aliqua excellentia in præmio: & hæc excellentiam vocamus aureolam: unde oportet aureolam ab aurea differre.

Ad primum ergo dicendum, quod beatitudo includit in se omnia bona quæ sunt necessaria ad perfectam hominis vitam, quæ consistit in perfecta hominis operatione; sed quedam possunt superaddi non quasi necessaria ad perfectam operationem, ut sine quibus esse non possit, sed quia his additis est beatitudo clarior; unde pertinet ad bene esse beatitudinis, & ad decentiam quamdam ipsius, sicut & felicitas politica ornatur nobilitate, & corporis pulchritudine, & hujusmodi, sine quibus tamen esse

potest, ut patet in I. Ethicor. cap. viii. ix. xii. & xiiii. & hoc modo se habet aureola ad beatitudinem patriæ.

Ad secundum dicendum, quod ille qui servat consilia, & præcepta, semper magis meretur quam ille qui servat præcepta tantum, secundum quod ratio meriti consideratur in operibus ex ipso genere operum; non autem semper secundum quod ratio meriti pensatur ex radice charitatis; cum quandoque ex majori charitate aliquis servet præcepta tantum quam aliquis præcepta, & consilia. Sed ut pluries accidit è converso: quia probatio dilectionis est exhibitio operis, sicut dicit Gregorius, homil. xxx. in Evang. Non ergo ipsum præmiu essentiali magis intensum dicitur aureola, sed id quod præmiu essentiali superadditur indifferenter, sive sit majus præmiu essentiali habentis aureolam, sive minus, sive æquale præmiu essentiali non habentis.

Ad tertium dicendum, quod charitas est principium merendi; sed actus noster est quasi instrumentum quo meremur. Ad effectum autem consequendum non solum requiritur debita dispositio (1) in primo movente, sed etiam recta dispositio in instrumento: & ideo in effectu aliquid consequitur ex parte primi principii, quod est principale, & aliquid ex parte instrumenti, quod est secundarium: unde & in præmio aliquid est ex parte charitatis, scilicet aurea, & aliquid ex genere operationis, ut aureola.

Ad quartum dicendum, quod Angeli omnes ex eodem genere actus suam beatitudinem meruerunt, scilicet in hoc quod sunt conversi ad Deum: & ideo nullum singulare præmiu invenitur in uno quod aliis non habeat aliquo modo. Homines autem diversis generibus actuum beatitudinem merentur, & ideo non est simile. Tamen illud quod unus videtur specialiter habere inter homines, quodammodo omnes communiter habent, in quantum scilicet per charitatem perfectam unusquisque bonum alterius suum reputat. Non tamen hoc gaudium quo unus alteri congaudet, potest aureola nominari: quia non datur in præmio victoriæ ejus, sed magis respicit victoriam alienam: corona vero ipsis victoribus redditur, non victoriæ congaudentibus.

Ad quintum dicendum, quod major est excellentia meriti, quæ consurgit ex charitate, quam illa quæ consurgit ex genere actus, sicut finis ad quem ordinat charitas, est potior his quæ sunt ad finem, circa quæ actus nostri consistunt. Unde etiam præmiu respondens merito ratione charitatis, quantumcumque sit parvum, est majus quolibet præmio respondente actui ratione sui generis: & ideo aureola diminutive dicitur respectu aureæ.

ARTICULUS II.

Utrum aureola differat à fructu.

1. Ad secundum sic proceditur. Videtur quod aureola non differat à fructu. Eidem enim merito non debentur diversa præmia. Sed eidem merito responderet aureola, & fructus centessimus, scilicet virginitati, ut patet in Glossa veteri, Matth. xiiii. Ergo aureola est idem quod fructus.

2. Præterea. Augustinus dicit in Lib. de virginitate, cap. xxv. quod centissimus fructus debetur martyri, & idem debetur virgini. Ergo fructus est idem quod aureola.

In IV. Sent. Tom. V.

(1) Al. in præmio.

quoddam præmiu commune virginibus, & martyribus. Sed eidem etiam debetur aureola. Ergo aureola est idem quod fructus.

3. Præterea. In beatitudine non invenitur nisi duplex præmiu, scilicet essentiali, & accidentali, quod essentiali superadditur. Sed præmiu essentiali superadditum dicitur esse aureolam; quod patet ex hoc quod Exod. xxv. aureola coronæ aureæ superponi dicitur. Sed fructus non est præmiu essentiali, quia sic deberetur omnibus beatis. Ergo est idem quod aureola.

Sed contra. Quæcumque non sunt ejusdem divisionis, non sunt etiam ejusdem rationis. Sed fructus, & aureola non similiter dividuntur: quia aureola dividitur in aureolam Virginum, Martyrum, & Doctorum; fructus autem in fructum conjugatorum, Viduarum, & Virginum. Ergo fructus, & aureola non sunt idem.

Præterea. Si fructus, & aureola essent idem, cuiusque deberetur fructus, deberetur aureola. Hoc autem patet esse falsum: viduitati enim debetur fructus, sed non aureola. Ergo &c.

QUÆSTIUNCULA II.

1. Ulterius. Videtur quod fructus non debeatur soli virtuti continentie. Quia I. Corinth. xv. super illud, *Alia claritas solis etc.* dicit Glossa, ex Augustino, quod claritati solis illorum dignitas comparatur qui centesimum fructum habent, lunari autem qui sexagesimum, stellæ qui trigesimum. Sed illa diversitas claritatum secundum intentionem Apostoli pertinet ad quamcumque beatitudinis differentiam. Ergo diversi fructus non debent respondere soli continentie.

2. Præterea. Fructus à fruitione dicuntur. Sed fruitio ad præmiu essentiali pertinet, quod omnibus virtutibus responderet. Ergo &c.

3. Præterea. Fructus labori debetur: Sapientie III. 15. *Bonorum laborum gloriosus est fructus*. Sed major labor est in fortitudine quam in temperantia, vel in continentia. Ergo fructus non responderet soli continentie.

4. Præterea. Difficilius est modum non excedere in cibis qui sunt necessarii ad vitam, quam in venereis, sine quibus vita conservari potest; & sic major est labor parsimonie quam continentie. Ergo parsimonie magis responderet fructus quam continentie.

5. Præterea. Fructus refectionem importat. Relectio autem præcipue est in fine. Cum ergo virtutes theologice finem habeant pro objecto, scilicet ipsum Deum, videtur quod eis fructus maxime debeant respondere.

Sed contra est quod habetur in Glossa veteri, Matth. xiiii. quæ fructus assignat virginitati, viduitati, & continentie conjugali; quæ sunt continentie partes.

QUÆSTIUNCULA III.

1. Ulterius. Videtur quod inconvenienter assignentur tres fructus tribus continentie partibus. Quia Galat. v. ponuntur duodecim fructus Spiritus, scilicet gaudium, pax &c. & ideo videtur quod non debeant poni tres tantum.

2. Præterea. Fructus nominat aliquid præmiu speciale. Sed præmiu quod assignatur Virginibus,

Aaa 2

pra-

& Viduis, & conjugatis, non est speciale; quia omnes salvandi continentur sub aliquo horum trium, cum nullus salvetur qui continentia careat, & continentia per has partes sufficienter dividatur. Ergo inconvenienter tribus prædictis tres fructus assignantur.

3. Præterea. Sicut Viduitas excedit continentiam conjugalem, ita Virginitas viduitatem. Sed non similiter excedit sexagenarius tricenarium, & centenarius sexagenarium; neque secundum arithmeticam proportionalitatem, quia sexagenarius excedit tricenarium in triginta; & centenarius sexagenarium in quadraginta; neque etiam secundum proportionalitatem geometricam, quia sexagenarius se habet in dupla proportione ad tricenarium, centenarius vero ad sexagenarium (1) in sesquitercia, quia continet totum, & duas tertias ejus. Ergo inconvenienter aptantur fructus tribus continentiarum gradibus.

4. Præterea. Ea quæ in sacra Scriptura dicuntur, perpetuitatem habent: Luc. xxi. 33. *Cælum, & terra transibunt; verba autem mea non transibunt.* Sed ea quæ ex institutione hominum sunt facta, quotidie possunt mutari. Ergo ex his quæ ex institutione hominum sunt, non est accipienda ratio eorum quæ in Scriptura dicuntur; & sic videtur quod inconvenienter sit ratio quam Beda assignat de istis fructibus, dicens, quod fructus tricesimus debetur conjugatis: quia in representatione quæ fit in Abacho triginta significatur per contactum pollicis, & indicis secundum suam summitatem, unde ibi quodammodo osculantur se; & sic tricenarius numerus significat conjugatorum oscula: sexagenarius vero numerus significatur per tactum indicis super medium articulum pollicis; & sic per hoc quod index jacet super pollicem opprimens ipsum, significat oppressionem quam viduæ patiuntur in mundo; cum autem numerando ad centenarium pervenimus, transimus à leva in dexteram; unde per centenarium virginitas designatur, quæ habet portionem angelicæ dignitatis, qui sunt in dextera, scilicet in gloria, nos autem in sinistra propter imperfectionem præsentis vitæ.

SOLUTIO I.

Respondeo dicendum ad primam quæstionem, quod ea quæ metaphoricè dicuntur, possunt varie accipi secundum adaptationem ad diversas proprietates ejus unde fit transumptio. Cum autem fructus proprie in rebus corporalibus dicatur de terræ nascentibus secundum diversas condiciones quæ in fructibus corporalibus invenire possunt; diversimode fructus spiritualiter accipitur. Fructus enim corporalis dulcedo est quæ reficit, secundum quod in usum hominis venit: est etiam ultimum ad quod operatio naturæ pervenit: est etiam id quod ex agricultura expectatur per seminationem, vel quoscunque alios modos. Quandoque igitur fructus spiritualiter accipitur pro eo quod reficit quasi ultimus finis: & secundum hanc significationem dicimus Deo frui perfecte quidem in patria, imperfecte autem in via; & ex hac significatione accipitur fructio quæ dos est. Sic autem nunc de fructibus non loquimur. Quandoque autem sumitur spiritualiter fructus pro eo quod reficit tantum, quamvis non sit ultimus finis; & sic virtutes fructus dicuntur, in quantum mentem sincera dulcedine reficiunt, ut Ambrosius dicit, & sic accipitur fructus Galat. v. 22. *Fructus*

(1) Al. in superbitricia. *Supplemento vero quæst. xcvi. art. 4. in superabundantia.*

autem spiritus charitas, gaudium, pax &c. Sic autem de fructibus nunc non quæritur: de hoc enim habitus est in III. Lib. dist. xxiii. xxiv. xxv. xxvi. & xxvii. Potest autem sumi alio modo fructus spiritualis ad similitudinem corporalis fructus, in quantum corporalis fructus est quoddam commodum quod ex labore agriculturæ expectatur; ut sic fructus dicatur illud præmium quod homo ex labore consequitur quo in hac vita laborat; & sic omne præmium quod in futuro habetur ex nostris laboribus, fructus dicitur; & sic accipitur fructus Roman. vi. 22. *Habetis fructum vestrum in sanctificationem; finem vero vitam æternam.* Sic etiam nos nunc de fructu non agimus; sed agimus nunc de fructu secundum quod ex semine consurgit: sic enim de fructu loquitur Dominus Math. xiii. ubi fructum dividit in tricesimum, sexagesimum, & centesimum. Fructus autem secundum hoc potest prodire ex semine, quod vis sementis est efficax ad convertendum humores terræ in suam naturam; & quanto hæc virtus est efficacior, & terra ad hoc paratior, tanto fructus sequitur uberior. Spirituale autem semen quod in nobis seminatur, est verbum Dei: unde quanto aliquis magis in spiritualitate convertitur à carne recedens, tanto in eo est major fructus verbi Dei. Secundum ergo hoc fructus differt ab aurea, & ab aureola: quia aurea consistit in gaudio quod habetur de Deo, aureola vero in gaudio quod habetur de operum perfectione; sed fructus in gaudio quod habetur de ipsa dispositione operantis secundum gradum spiritualitatis, in quem proficit ex semine verbum Dei.

Quidam distinguunt inter aureolam & fructum, dicentes, quod aureola debetur pugnantibus, secundum illud II. Timoth. ii. 5. *Non coronabitur nisi qui legitime certaverit: fructus autem laboranti, secundum illud quod dicitur Sapientiarum cap. iii. 15. Bonorum laborum gloriosus est fructus.* Alii vero dicunt, quod aurea respicit conversionem ad Deum, sed aureola, & fructus consistunt in his quæ sunt ad finem; ita tamen quod fructus principaliter respicit voluntatem, aureola autem magis corpus. Sed cum in eodem sit labor, & pugna, & secundum idem; & præmium corporis ex præmio animæ dependeat, secundum prædicta non esset differentia inter fructum, auream, & aureolam, nisi ratione tantum: & hoc non potest esse, cum quibusdam assignetur fructus, quibus non assignatur aureola.

Ad primum ergo dicendum, quod non est inconvenienter eidem merito, secundum diversa quæ in ipso sunt, diversa præmia respondere: unde & virginitati respondet aurea, secundum quod propter Deum servatur imperio charitatis; aureola vero, secundum quod est quoddam perfectionis opus habens rationem victoriæ excellentis; fructus vero, secundum quod per virginitatem homo in quamdam spiritualitatem transit à carnalitate recedens.

Ad secundum dicendum, quod fructus secundum propriam acceptionem, prout nunc loquimur, non dicitur præmium commune matrimonio, & virginitati, sed tribus continentiarum gradibus. Glossa autem illa quæ ponit fructum centesimum martyribus respondere, large accipit fructum secundum quod quælibet remuneratio fructus dicitur; ut sic per centesimum fructum remuneratio designetur quæ quibuslibet operibus perfectionis debetur.

Ad tertium dicendum, quod quamvis aureola sit quoddam accidentale præmium essentiali supperadditum;

tum; non tamen omne accidentale præmium est aureola, sed præmium de operibus perfectionis, quibus homo maxime Christo conformatur secundum perfectam victoriam: unde non est inconveniens quod abstractioni à carnali vita aliquid aliud præmium accidentale debeat, quod fructus dicitur.

SOLUTIO II.

Ad secundam quæstionem dicendum, quod, sicut dictum est, fructus est quoddam præmium quod debetur homini ex hoc quod à carnali vita in spirituales transit: & ideo illi virtuti præcipue respondet quæ hominem præcipue à subiectione carnis liberat: hoc autem facit continentia, quia per delectationes venereas anima præcipue carni subditur, adeo ut in actu carnali, secundum Hieronymum, (a) nec spiritus prophætiæ corda Prophetarum tangat, nec in illa delectatione est possibile aliquid intelligere, ut Philosophus dicit in VII. Ethic. c. xi. vel xii. & ideo continentiarum magis respondet fructus quam alii virtuti.

Ad primum ergo dicendum, quod Glossa illa accipit fructum large, secundum quod quælibet remuneratio fructus nominatur.

Ad secundum dicendum, quod fructio non sumitur à fructu secundum illam similitudinem qua nunc de fructu loquimur, ut ex dictis patet.

Ad tertium dicendum, quod fructus, secundum quod nunc loquimur, non responderet labori ratione fatigationis, sed secundum quod per laborem semina fructificant: unde & ipsæ segetes labores dicuntur, in quantum propter eas laboratur, vel labore acquiruntur. Similitudo autem fructus, secundum quod oritur ex semine, magis aptatur in continentia, quam in fortitudine: quia per passiones fortitudinis homo non subditur carni, sicut per passiones circa quas est continentia.

Ad quartum dicendum, quod quamvis delectationes quæ sunt in cibis, sint magis necessariae illis quæ sunt in venereis; non tamen sunt ita vehementes; unde per eas anima non ita carni subditur.

Ad quintum dicendum, quod fructus non sumitur hic; secundum quod frui dicitur qui reficiuntur in fine; sed alio modo: & ideo ratio non sequitur.

SOLUTIO III.

Ad tertiam quæstionem dicendum, quod per continentiam, cui fructus respondet, ut dictum est, homo in quamdam spiritualitatem adducitur carnalitate abjecta: & ideo secundum diversum modum spiritualitatis, quem continentia facit, diversi fructus distinguuntur. Est enim quædam spiritualitas necessaria, & quædam superabundans. Necessaria quidem spiritualitas est in hoc quod rectitudo spiritus ex delectatione carnis non pervertatur; quod fit dum aliquis secundum rectum ordinem rationis utitur delectabilibus carnis: & hæc est spiritualitas conjugatorum. Spiritualitas vero superabundans est per quam homo ab huiusmodi delectationibus carnis spiritum suffocantibus omnino se abstrahit. Sed hoc contingit dupliciter, vel respectu cuiuslibet temporis, præteriti, præsentis, & futuri, & hæc est spiritualitas virginum; vel secundum aliquod tempus, & hæc

(1) Al. & contractum.

Ex Epit. P. Nicol. (a) Ex Hieronymo quidem in Decretis refertur caus. xxxii. q. 2. cap. *Connubia*, & indicatur ut ex ejus comm. in Matth. & ut ex illo citat S. Thom. 2. 2. q. clxxii. art. 3. Sed Origenis potius est hom. vi. super Numeros.

est spiritualitas viduarum. Servantibus ergo continentiam conjugalem datur fructus tricesimus, vidualem sexagesimus, virginalem centesimus, ratione illa quam Beda assignat; quamvis possit & alia ratio assignari ex ipsa natura numerorum. Tricenarius enim numerus ex ductu ternarii in denarium surgit; ternarius enim est numerus omnis rei, ut dicitur in I. Cæli. text. i. & habet in se perfectionem quamdam omnibus communem, scilicet principii, medii, & finis; unde convenienter tricenarius numerus conjugatis assignatur, in quibus super observationem decalogi, qui per denarium signatur, non additur aliqua perfectio nisi communis, sine qua non potest esse salus. Senarius autem, ex cuius ductu in denarium sexagenarius surgit, habet perfectionem ex partibus, cum constet ex omnibus partibus suis simul aggregatis; unde convenienter viduitati responderet, in qua invenitur perfecta abstractio à delectabilibus carnis partem ad omnes circumstantias, quæ sunt quasi partes virtuosius actus: cum nulla enim persona, & nullo loco delectabilibus carnis viduitas utitur; & sic de alijs circumstantiis carnis; quod non erat in continentia conjugali. Sed centenarius convenienter responderet virginitati, quia denarius, ex cuius ductu centenarius surgit, est limes numerorum; & similiter virginitas tenet spiritualitatis litem, quia ad eam nihil de spiritualitate adjici potest: habet enim centenarius, in quantum est quadratus numerus, perfectionem ex figura: figura enim quadrata secundum hoc perfecta est quod ex omni parte æqualitatem habet, utpote habens omnia latera æqualia: unde competit virginitati, in qua quantum ad omne tempus æqualiter incorruptio invenitur.

Ad primum ergo dicendum, quod ibi fructus non accipiuntur hoc modo sicut hic de fructibus loquimur, ut ex dictis patet.

Ad secundum dicendum, quod nihil cogit ad ponendum fructum esse præmium non omnibus salvandis conveniens. Non solum enim essentialia præmia commune est omnibus, sed etiam aliquid accidentale, sicut gaudium de operibus illis sine quibus non est salus. Potest tamen dici, quod fructus non omnibus conveniunt salvandis, sicut patet de his qui in fine penitent, & incontinenter vixerunt: eis enim non fructus; sed essentialia præmia tantum debentur.

Ad tertium dicendum, quod distinctio fructuum magis accipitur secundum species, vel figuras numerorum, quam secundum quantitates eorum; tamen etiam quantum ad quantitatis excessum potest aliqua ratio assignari. Conjugatus enim abstinere tantum à non suo, vidua vero à suo, & à non suo; & sic invenitur ibi quædam ratio dupli, sicut sexagenarius est duplex ad tricenarium, Centenarius vero supra sexagenarium addit quadragenarium, qui consurgit ex ductu quaternarii in denarium, quaternarius autem est primus numerus solidus, & cubus, & sic convenit talis additio virginitati, quæ supra perfectionem viduitatis perpetuam incorruptionem adjungit.

Ad quartum dicendum, quod quamvis illa representatio numerorum sit ex humana institutione, tamen fundatur aliquo modo supra rerum naturam, in quantum secundum ordinem digitorum, & articulo- rum, (1) & contactuum numeri gradatim designantur.

AR.

(1) Al. in superbitricia. *Supplemento vero quæst. xcvi. art. 4. in superabundantia.*